

Кафедра ОРТОДОНТІЇ

СИЛАБУС

ОРТОДОНТІЯ

(назва навчальної дисципліни)

Нормативна дисципліна

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	221 «Стоматологія»
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	«Стоматологія»
форма навчання	денна
курси та семестри вивчення навчальної дисципліни	III курс VI семестр

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по-батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Смаглюк Любов Вікентіївна д. мед. н., професор Дмитренко Марина Іванівна д. мед. н., доцент Карасюнок Анна Євгеніївна к. мед. н., доцент Воронкова Ганна Володимирівна к. мед. н., доцент Білоус Алевтина Миколаївна
Профайл викладача (викладачів)	https://orthodontic.pdmu.edu.ua Кафедра ортодонтії;
Контактний телефон	+38(0532) 53-25-22
E-mail:	orthodontic@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://orthodontic.pdmu.edu.ua Кафедра ортодонтії

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг та ознаки навчальної дисципліни

На вивчення Модуля 1 «Пропедевтика ортодонтії» відводиться 60 годин, 2 кредити ЄКТС. Із них лекції – 8 годин, практичних занять – 24 години, самостійна робота – 28 годин. Нормативна дисципліна.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Визначається системою вимог. Здобувачі вищої освіти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з Модуля 1 «Пропедевтика ортодонтії». Політика навчальної дисципліни побудована з урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту, положень ПДМУ та інших нормативних документів.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями, дотримуючись принципів академічної доброчесності – Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/acuIqVmfy9EklnqGTD eNGxcZYY09NpWN3T2KFdps.pdf)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – це сукупності етичних принципів та визначених законом правил, під час навчання, та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень. Дотримання академічної доброчесності студентом передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат,

самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво.

За порушення академічної доброчесності студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання, повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, позбавлення академічної стипендії, відрахування з Університету.

Здобувачі вищої освіти університету обов'язково повинні дотримуватись «Правил внутрішнього розпорядку для студентів ПДМУ» (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf)

Присутність здобувачів вищої освіти на всіх видах занять є обов'язковою (окрім випадків за поважною причиною), приходити слід своєчасно, відповідно до розкладу занять, запізнення на заняття не допускаються!

Студенти під час навчально-виховного процесу мають дотримуватись відповідно ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними.

Студенти не можуть протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу; вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику; вчиняти протиправні дії; здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Під час перебування на кафедрі студенти повинні дотримуватись вимог до зовнішнього вигляду осіб, котрі працюють і навчаються в Університеті, підтримувати порядок в аудиторіях, навчальних приміщеннях; дбайливо та охайно ставитись до майна Університету (меблів, обладнання, підручників, книжок тощо); Студент, як майбутній лікар, повинен мати високий рівень культури поведінки, поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль. Будь-які порушення студентом правил поведінки під час занять розцінюються як такі, що шкодять репутації та авторитету Університету.

Студенти зобов'язані відпрацювати всі пропущені заняття. Правила відпрацювань пропущених занять доступні за посиланням https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі освіти діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті;
- Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету;
- Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті;
- Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо Ви не згодні з результатами підсумкового контролю, ознайомтесь з

«Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ортодонтія – наука, яка вивчає етіологію, патогенез, клініку, діагностику, методи лікування та профілактики стійких аномалій та деформацій прикусу у дітей та дорослих. Вивчення пропедевтики ортодонції дозволяє розглянути питання антенатального та постнатального періодів розвитку зубо-щелепного апарату, анатоמו-морфологічні особливості порожнини рота новонародженого, морфо-функціональну характеристику тимчасового, змінного та постійного періодів прикусу, зрозуміти процеси, які відбуваються в тканинах пародонту під впливом ортодонтичної апаратури; оволодіти знаннями про основні елементи ортодонтичних апаратів, що використовуються для лікування пацієнтів із різними видами зубо-щелепних аномалій і деформацій.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ МОДУЛЮ 1 «ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОДОНТІЇ»

- вивчення навчальної дисципліни базується на попередньо отриманих студентами знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, медичної фізики, медичної біології, нормальної фізіології, пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики ортопедичної стоматології, дитячої терапевтичної стоматології, дитячої хірургічної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань.

МЕТОЮ ВИВЧЕННЯ МОДУЛЮ 1 «ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОДОНТІЇ» Є:

- Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу пацієнта, дані огляду пацієнта, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
- Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
- Призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження пацієнта на стоматологічне захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань.
- Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.
- Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань

серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

– Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

– Визначати характер лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

– Визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

– Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

– Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

– Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т. ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

– Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

– Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

– Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ОСНОВНИМИ ЗАВДАННЯМИ ВИВЧЕННЯ МОДУЛЮ 1 «ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОДОНТІЇ» Є:

- проведення корекції та активації ортодонтичної апаратури, визначення основи профілактики найбільш поширених зубо-щелепних аномалій і деформацій.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна.

- Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати

міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.

6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

10. Здатність бути критичним і самокритичним.

11. Здатність працювати в команді.

12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

13. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

- Спеціальні:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

10. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

11. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

12. Спроможність оцінювати вплив довкілля на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

13. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

14. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

15. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

16. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

Результати навчання формуванню яких сприяє дисципліна.

По завершенню вивчення дисципліни студенти повинні

– знати:

- ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті;
- поняття про норму в ортодонтії;
- класифікації зубо-щелепних аномалій та деформацій;
- сучасні уявлення про етіологію, патогенез, клінічні прояви різних аномалій і деформацій окремих зубів, зубних рядів та форм патологічних прикусів;
- диспансерні групи нагляду за ортодонтичними пацієнтами;
- профілактика факторів ризику зубо-щелепних аномалій і деформацій.

– вміти:

1. Аналізувати результати обстеження ортодонтичного пацієнта:
 - з аномаліями окремих зубів (розмірів, форми, кількості, структури, прорізування);
 - з аномаліями положення окремих зубів (вестибуло-оральним, мезіо-дистальним, супра- та інфраоклюзією, тортооклюзією, скупченістю тощо);
 - з аномаліями зубних рядів (форми, розмірів);
 - з аномаліями прикусу (в сагітальній, вертикальній, трансверзальній площинах).
2. Визначити диспансерні групи нагляду за ортодонтичними пацієнтами:
 - з аномаліями окремих зубів (розмірів, форми, кількості, структури, прорізування);
 - з аномаліями положення окремих зубів (вестибуло-оральним, мезіо-дистальним, супра- та інфраоклюзією, тортооклюзією, скупченістю тощо);
 - з аномаліями зубних рядів (форми, розмірів);
 - з аномаліями прикусу (в сагітальній, вертикальній, трансверзальній площинах).
3. Призначити профілактичні заходи в групі з факторами ризику:
 - з аномаліями окремих зубів (розмірів, форми, кількості, структури, прорізування);
 - з аномаліями положення окремих зубів (вестибуло-оральним, мезіо-дистальним, супра- та інфраоклюзією, тортооклюзією, скупченістю тощо);
 - з аномаліями зубних рядів (форми, розмірів);
 - з аномаліями прикусу (в сагітальній, вертикальній, трансверзальній площинах).
4. Визначити провідні симптоми в ортодонтії:
 - психо-емоційний стан;
 - положення окремих зубів;
 - порушення форми зубних рядів;
 - порушення прикусу в сагітальній, вертикальній, трансверзальній площинах.
5. Виявляти вроджені та набуті вади щелепно-лицевої ділянки.
6. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на ортодонтичному прийомі
7. Обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз зубо-щелепних аномалій та деформацій пацієнту:
 - з аномаліями окремих зубів (розмірів, форми, кількості, структури, прорізування);
 - з аномаліями положення окремих зубів (вестибуло-оральним, мезіо-дистальним, супра- та інфраоклюзією, тортооклюзією, скупченістю тощо);

- з аномаліями зубних рядів (форми, розмірів);
 - з аномаліями прикусу (в сагітальній, вертикальній, трансверзальній площинах).
8. Проводити профілактику найбільш поширених зубо-щелепних аномалій:
- з аномаліями окремих зубів (розмірів, форми, кількості, структури, прорізування);
 - з аномаліями положення окремих зубів (вестибуло-оральним, мезіо-дистальним, супра- та інфраоклюзією, тортооклюзією, скупченістю тощо);
 - з аномаліями зубних рядів (форми, розмірів);
 - з аномаліями прикусу (в сагітальній, вертикальній, трансверзальній площинах).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції
МОДУЛЬ №1 Пропедевтика ортодонтії

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ортодонтія. Визначення предмету. Історичні етапи розвитку ортодонтії. Роль вітчизняних вчених у розвитку дисципліни. Особливості стану зубів, зубних рядів та прикусу в залежності від віку. А) Етапи розвитку ортодонтії (характеристика кожного). Ортодонтичні школи. Видатні представники та їх вклад в науку. Розвиток вітчизняної ортодонтичної школи. Полтавська школа ортодонтів. В) Ембріогенез щелепно-лицевої ділянки. Особливості будови порожнини рота новонародженого. Стан скронево-нижньощелепного суглоба. Функції порожнини рота немовляти. Морфологічні особливості тимчасових та постійних зубів. С) Характеристика першого, другого та третього періодів тимчасового прикусу. Характеристика періодів змінного прикусу. Етапи формування постійного прикусу. Характеристика періодів постійного прикусу. Ключі оклюзії за Енглем, Ендрюсом. Характеристика функцій порожнини рота в різні вікові періоди.	2
2	Особливості клінічного обстеження ортодонтичного пацієнта. Діагностика та класифікації зубо-щелепних аномалій та деформацій. Лабораторні методи обстеження пацієнтів із зубо-щелепними аномаліями та деформаціями. Постановка ортодонтичного діагнозу. А) Етапи клінічного обстеження(об'єктивні, суб'єктивні дані). Б) Класифікації зубо-щелепних аномалій Енгля, Катца, Калвеліса, Бетельмана, ВООЗ, Курлянського, МКХ-10, Ільїної-Маркосян, Григор'євої. Переваги та недоліки кожної. Принципи побудови попереднього ортодонтичного діагнозу. В) Лабораторні методи обстеження. Антропометричний та фотометричний метод діагностики обличчя. Морфометричні вимірювання на КДМ (Пон, Тон, Коргауз, Хаулей-Герберт-	2

	Герbst, Снагіна, Долгополова). Функціональні методи обстеження (спірометрія, мастикаціографія, електроміографія та інші). Рентгенологічні методи: ОПТГ, КТ, ТРГ, діагностика СНЩС та інші. Г) Принцип постановки заключного діагнозу.	
3	Методи лікування пацієнтів з зубо-щелепними аномаліями та деформаціями в залежності від віку. Механізми росту та перебудови зубо-щелепно-лицевого комплексу. А) Вікові показання до ортодонтчного лікування. Диспансерні групи. Біологічний метод: засоби (міогімнастика з апаратами та без них, масаж, функціональне навантаження) принципи проведення. Принципи міогімнастики Роджерса. Б) Хірургічний метод лікування. Принципи використання. Оперативні втручання на м'яких тканинах, зубах, альвеолярних дугах та щелепах. Скелетна хірургія. В) Протетичний метод лікування. Показання до використання. Види конструкцій дитячих протезів. Загальні вимоги до конструкцій. Г) Апаратурний метод. Характеристика апаратів за Хорошилкіною та Малигіним. Принцип вибору конструкції апарату в залежності від віку пацієнта та виду аномалії. Механічні, функціональні елементи конструкцій знімних та незнімних ортодонтчних апаратів. Д) Механізми росту то розвитку зубо-щелепної системи в різні вікові періоди (тім'ячка, верхня щелепа, нижня щелепа, піднебіння, основа черепа. Функція м'язів в активації росту щелепних кісток. Фактори що стимулюють ріст в різні вікові періоди.	2
4	Профілактика зубо-щелепних аномалій та деформацій у дітей, підлітків та дорослих. А) Визначення рівнів профілактики. Антенатальна, постнатальна. Класифікація шкідливих звичок у дітей. Засоби профілактики. Характеристика засобів, що застосовуються в різні вікові періоди (відповідно 10 періодам функціонування зубо-щелепної системи за Хорошилкіною).	2
	Разом	8

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Не передбачені робочою програмою для III курсу</i>	----

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
МОДУЛЬ №1 Пропедевтика ортодонції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ортодонтія та визначення предмету.	2
2	Етапи розвитку зубо-щелепної ділянки у віковому аспекті: пренатальний, постнатальний, основні періоди.	2
3	Морфологічні та функціональні особливості тимчасового прикусу, його періоди.	2
4	Морфологічні та функціональні особливості змінного та постійного прикусів. Етапи становлення висоти прикусу і росту щелеп.	2
5	Механізми росту та розвитку зубо-щелепної ділянки.	2
6	Поняття про норму в ортодонції. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Ключі оклюзії за Angle та Andrews.	2
7	Етіологія і патогенез зубо-щелепних аномалій і деформацій. Визначення понять: «аномалія», «деформація», «вроджена», «набута», «спадкова».	2
8	Класифікації зубо-щелепних аномалій.	2
9	Біомеханіка переміщення зубів. Теорії перебудови тканин пародонту (Flurence, Kingsley-Walkgof, Oppenheim).	2
10	Сили, що використовуються в ортодонції.	2
11	Класифікація ортодонтичних апаратів. Основні конструктивні елементи.	2
12	Підсумковий модульний контроль.	2
	Разом	24

САМОСТІЙНА РОБОТА
МОДУЛЬ №1 Пропедевтика ортодонції

№ п/п	Зміст	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	11
2	Підготовка до лабораторної роботи	-
3	Написання навчальної історії хвороби	-
4	Підготовка контрольної роботи, реферату, підготовка до поточних контрольних заходів (ведення альбомів самопідготовки)	11
5	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
6	Підготовка до екзамену	-
7	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять	-
	Разом	28

ІНДИВІДУАЛЬНІ РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для студентів всіх курсів участь у роботі студентського товариства

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КУОНТРОЛЮ

МОДУЛЬ №1 Пропедевтика ортодонтії

1. Ортодонтія – визначення, мета і задачі. Вітчизняні та зарубіжні вчені, які внесли вклад у розвиток ортодонтії.
2. Ембріональний розвиток обличчя та щелеп.
3. Особливості будови порожнини рота та скронево-нижньощелепного суглоба новонародженого. Їх значення в процесі формування зубо-щелепного апарату.
4. Фактори, що забезпечують ріст і розвиток зубо-щелепної ділянки людини.
5. Симптом Цилінського і його прогностичне значення.
6. Морфологічна і функціональна характеристика тимчасового прикусу. Характеристика його періодів.
7. Особливості функціонального стану жувальних і м'язів в залежності від етапу розвитку прикусу.
8. Морфологічна і функціональна характеристика зубо-щелепної ділянки людини в період змінного прикусу.
9. Морфологічна характеристика постійного прикусу.
10. Функціональна характеристика зубо-щелепної ділянки людини в період постійного прикусу.
11. Ключі оклюзії за Енглею та Ендрюсом.
12. Етіологія і патогенез зубо-щелепно-лицевих аномалій і деформацій.
13. Класифікація зубо-щелепно-лицевих аномалій і деформацій за Енглею.
14. Класифікація зубо-щелепно-лицевих аномалій і деформацій у дітей за Калвелісом, Бетельманом.
15. Класифікації зубо-щелепних аномалій Григорєвої, ВООЗ.
16. Загальна характеристика ортодонтичної апаратури.
17. Механічнодіюча ортодонтична апаратура. Її різновиди і принцип дії.
18. Функціонально-діюча та функціонально-направляюча ортодонтична апаратура, її відмінні особливості.
19. Характер морфологічних і функціональних змін у пародонті при використанні малих, середніх, великих, переривчатих і постійно-діючих сил в ортодонтії.
20. Теорії перебудови кісткової тканини що пояснюють процес ортодонтичного переміщення зубів (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа, Оппенгейма).
21. Сучасні теорії перебудови кісткової тканини під впливом ортодонтичної апаратури (Калвеліса, Райзмана, Позднякової).
22. Особливості морфологічних і функціональних змін в пародонті при використанні малих, середніх і великих, переривчастих і постійних сил в ортодонтії.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

МОДУЛЬ №1 Пропедевтика ортодонтії

- поставити і обґрунтувати попередній діагноз ортодонтичному пацієнту з

вродженою вадою розвитку;

- поставити і обґрунтувати попередній діагноз ортодонтичному пацієнту із зубо-щелепною аномалією;
- записати клінічну та зубну формулу за ВООЗ;
- вибрати за принципом дії ортодонтичну апаратуру для лікування в залежності від віку пацієнта та клінічної ситуації;
- визначити співвідношення щелеп;
- визначити форму зубних дуг;
- сформулювати попередній діагноз за класифікацією ЗЩА Енгля, Калвеліса, Бетельмана, Григорєвої, ВООЗ;
- на контрольно-діагностичних моделях визначити зубний вік пацієнта, період формування прикусу;
- дати характеристику ортодонтичного апарата.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо.

Оцінювання здійснюється *на кожному практичному занятті* відповідно до конкретних цілей кожної теми. При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою. Узагальнені критерії оцінювання знань студентів:

- «відмінно» – здобувач вищої освіти володіє знаннями по темі не менше, ніж 90%, як при опитуванні, так і при тестовому контролі. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практична робота виконується в повному обсязі;
- «добре» – здобувач вищої освіти володіє знаннями по темі не менше, ніж 75-89%, допускає несуттєві помилки, які корегує, відповідаючи на навідні запитання. При виконанні тестових завдань відповідає на 80% питань. Практична робота виконується в повному обсязі, допускаються незначні помилки;
- «задовільно» – здобувач вищої освіти володіє знаннями по темі не менше, ніж 60-74%, при тестуванні відповідає не менше, ніж на 75%. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не корегують. Не в повному обсязі виконана практична робота;
- «незадовільно» – здобувач вищої освіти не засвоїв необхідний мінімум знань з теми заняття в межах 59% та тестувався – менше, ніж на 75%. Не здатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Практичними навичками не володіє.

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінка успішності здобувач вищої освіти є інтегрованою (оцінюються всі види робіт, як при підготовці до заняття, так і під час заняття). Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною шкалою, на кожному занятті у багатобальну не проводиться.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передуює підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

- підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

- для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку, отриману за традиційною 4-бальною шкалою, треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі здобувач вищої освіти отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

- середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану здобувачем освіти.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		

2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	2 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	5 відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти при засвоєнні всіх тем модуля – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою та доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни (перше практичне заняття).

При оцінюванні ПМК враховуються відмітки за усі контрольні завдання. Максимальна кількість балів за тестування дорівнюється 30 балам (1 бал за 1 тестове завдання), мінімальна кількість балів – 22 бали, відповідно прохідному

критерію (75% вірних відповідей). Оцінка за усну частину, яка складається з двох теоретичних питань, клінічного огляду та рентгенологічного знімку, нараховується наступним чином: мінімальна кількість балів 28 балів, максимальна – 50 балів. Кожне завдання (два теоретичних питання, клінічний огляд та рентгенологічний знімок) оцінюється:

- 13-15 балів – студент володіє не менш ніж 90% знань з питань усної частини. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практичне завдання виконується в повному обсязі.
- 10-12 балів – студент володіє знаннями в обсязі не менш ніж 80-89% з питань усної частини, допускає несуттєві помилки, які виправляє. Практичне завдання виконується в повному обсязі, допускаються незначні помилки.
- 7-9 балів – студент володіє знаннями по темі в обсязі не менше 75-79% з питань усної частини. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не корегують. Не в повному обсязі виконує практичне завдання.
- 0 балів – студент не показав необхідний мінімум знань в межах 74% з питань усної частини. Нездатний відповідати на навідні запитання, оперує неточними формулюваннями. Практичними навичками не володіє.

Кількість балів за ПМК розраховується за формулою:

Кількість балів за ПМК = кількість балів за тестування + кількість балів за 1-е теоретичне питання + кількість балів за 2-е теоретичне питання + кількість балів клінічний огляд пацієнта + кількість балів за опис рентгенологічного знімку.

Мінімальна кількість балів:

$$22 \text{ б.} + 7 \text{ б.} + 7 \text{ б.} + 7 \text{ б.} + 7 \text{ б.} = 50 \text{ б.}$$

Максимальна кількість балів:

$$30 \text{ б.} + 13 \text{ б.} + 13 \text{ б.} + 12 \text{ б.} + 12 \text{ б.} = 80 \text{ б.}$$

Здобувачам вищої освіти, які під час навчання мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці. По завершенню вивчення модуля викладачі кафедри заповнюють відомості та подають їх до деканату.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На кафедрі створені та використовуються матеріали українською та англійською мовами.

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Ортодонтія».
2. Тематичні плани лекцій та практичних занять.
3. Мультимедійні презентації для лекцій.
4. Комплекси тестових завдань для практичних занять.
5. Кейси з завданнями для поточного та підсумкового рівня знань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Для вітчизняних студентів

Базова (наявна в бібліотеці)

1. Фліс П. С. «Ортодонтія». – Київ-Вінниця, Нова книга, 2007. –312 с.
2. Смаглюк Л. В. Базовий курс з ортодонції / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, А. М. Білоус. – Полтава, БліцСтайл, 2019. – 195 с.

3. Головка Н. В. «Ортодонтія». – Полтава, 2003. – 296 с.
4. Дитяче зубне протезування: підручник / Фліс П. С., Тріль С. І., Вознюк В. П.; за ред. проф. П. С. Фліса. – К.: В.С.В. Медицина, 2010. – 200 с.

Допоміжна

1. Смаглюк Л. В. Академічна історія хвороби з ортодонтії / Л. В. Смаглюк, Н. В. Куліш, А. Є. Карасюнок // Полтава: – 2016. – 124 с.
1. Смаглюк Л. В. Електроміографія в стоматології / Л. В. Смаглюк, А. В. Ляховська // Полтава, Астроя – 2020. – 76 с.
2. Смаглюк Л. В. Функція мовлення та інтеграційні аспекти її корекції / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, В. Б. Рудь // Полтава: – 2015. – 129 с.
3. Смаглюк Л. В. Телерентгенографія голови (3-ма мовами) / Л. В. Смаглюк, О. І. Яценко, Г. В. Воронкова // Полтава: – 2016. – 58 с.
4. Смаглюк Л. В. Ортодонтичне лікування пацієнтів з порушенням функції ковтання та мовлення / Л. В. Смаглюк, М. В. Трофименко // Монографія. – Полтава, Бліц Стайл. – 2018. – 107 с.
5. Смаглюк Л. В. Оптимізація методів ортодонтичної ретенції / Л. В. Смаглюк, К. О. Соловей // Монографія. – Дніпро: Середняк Т.К., 2019. – 88 с.
6. Смаглюк Л. В. Оптимізація методів ортодонтичного лікування пацієнток підліткового віку із порушенням репродуктивного здоров'я / Л. В. Смаглюк, А. В. Ляховська // Монографія. – Дніпро, 2019. – 96 с.
7. Смаглюк Л. В. Електроміографія в стоматології / Л. В. Смаглюк, А. В. Ляховська // – Полтава: Поліграфічне видавництво «Астроя», 2020. – 75 с.
8. Смаглюк Л. В. Пропедевтика ортодонтії: навчальний посібник / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, А. В. Ляховська // – Полтава: Копі Центр А. Ткаліч, 2021. – 202 с.

Інформаційні ресурси

1. Pubmed. – Режим доступу: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
2. Google Scholar – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/>
3. BASE. – Режим доступу: <https://www.base-search.net/>
4. European Journal of Orthodontics. – Mode of access: <https://academic.oup.com/ejo>
5. Angle Orthodontist. – Mode of access: <http://www.angle.org/?code=angf-site>

Розробники силабуса:

професор, доктор медичних наук Смаглюк Любов Вікентіївна,
доцент, кандидат медичних наук Карасюнок Анна Євгеніївна.